
George Best (1946-2005): El Beatle van Manchester United

Raf Willems op woensdag met 'Legendarische voetbalhelden': de voetbalboekenschrijver portretteert internationale topspelers van vroeger en vandaag die net op dat ogenblik in de actualiteit staan. Deze week: George Best.

Door Raf Willems

Ik sta voor zijn standbeeld aan het stadion van Manchester United: the holy trinity Bobby Charlton, Denis Law, George Best. Het baadt in de zon en Best staat er als een schuchtere jongen, terwijl in zijn leven de ene uitbarsting de andere opvolgde. Nochtans was hij de man die er écht voor zorgde dat Old Trafford de naam 'Theatre of Dreams' verwierf.

Don't die like me

Zijn overlijden op 25 november 2005 las als een aangekondigde kroniek. Ze kwam niet onverwacht want op 1 oktober werd hij in het ziekenhuis opgenomen met inwendige bloedingen. De volgende zes weken was hij niet uit het nieuws te branden. Als bij een groot staatsman informeerde de BBC het publiek over zijn gezondheidstoestand tijdens de laatste uren van zijn leven. Zijn heengaan schokte desondanks de wereld. Meer dan 100.000 mensen woonden zijn uitvaart bij, een indrukwekkende

rouwstoet door de straten van Belfast, de bittere koude trotserend. Voor zijn dood vroeg Best aan een Britse krant om een foto van zijn lijden te publiceren met als onderschrift: 'Don't die like me'. Sterf niet zoals ik.

Over de gezondheidstoestand van George Best deden altijd weer alarmerende geruchten de ronde. De lever van de populairste en beste Britse voetballer van de twintigste eeuw verdroeg geen druppel drank meer. Nooit meer drinken en toch chronisch verslaafd. Terwijl hij één van de briljantste voetballers aller tijden kon zijn geweest. George Best had zijn plaats in een kwartet met Pelé - Johan Crujff - Diego Maradona. Pelé noemde Best de getalenteerdste voetballer die hij ooit had gezien. Zelf gaf hij hierover de volgende guitige quote mee: *If I had been born ugly, you would have never heard of Pelé.* De eeuwige jongen van de verbeelding werd de volwassen man van het zelfbedrog.

Where did it all go wrong, Mr. Best?

Naar de onsterfelijke running-gag van de ober die hem in zijn luxueuze hotelkamer bediende met zalm en champagne, terwijl George in het opwindende gezelschap vertoefde van Miss Universe.

Na zijn voetballoopbaan verstrikte hij zich in de nieuwe rode draad door zijn leven – hét schandaal - maar hij bleef onveranderd zichzelf, zocht geen excuses, etaleerde zijn wanhoop en badineerde in zelfspot.

Waar ging het precies verkeerd? Begon het bij *Phyliss's*? Een combinatie kroeg-nachtclub die 24 op 24 was geopend voor de *celebrities* van Manchester, zij het achter gesloten deuren. Een officieel zelfs niet bestond maar door Best na 1968 op alle onmogelijke uren werd gefrequenteerd in het gezelschap van zijn nieuwste veroveringen. Ze werd uitgebaat door de moeder van Phill Lynnot, de frontman van Thin Lizzy. Die bedacht voor Best de versregel: 'Oh, the

boy could kick a ball, but the boy hung up, making love against the wall.' In het gezelschap van journalist Jim White van The Daily Telegraph kreeg ik volgende anekdote opgediept: 'Bij een zoveelste proces wegens wangedrag na openbare dronkenschap contacteerde hij de bekende advocaat George Carman. De avond voor de rechtszaak verliep in een liederlijke sfeer. Carman sliep zijn roes uit op de sofa. Best deed waarin hij de 'beste' was: hij deelde het bed met Celia, de vrouw van zijn gastheer.'

Where did it all go wrong, Mr. Best? Ik verdenk hem ervan dat hij deze slagzin zelf uit de duim heeft gezogen.

The fifth Beatle

That late night of Lisbon! In Eusebio's Estadio da Luz tijdens een Europa Cupduel verwierf George Best wereldfaam: 1-5, na waarlijk wervelend voetbal tegen Benfica Lissabon, destijds dé topclub van Europa. Maart '66, *a star is born*. De internationale pers kopte *El Beatle*.

Ik bestudeer in *Barcelona Bar* – in een interieur met psychedelische schilderijen en rockfotografie – de band tussen Best en populaire muziek. *Barcelona Bar* ligt op wandelafstand van Piccadilly Place,

Oldham en Hilton Street. Hier snuift men de sfeer van de jaren zestig op via winkeltjes met memorabilia – boeken, video's en shirts waarop George Best vaak aanwezig is – en roze vrouwenkleding en oude platen. Barcelona Bar is een creatie van Mick Hucknall, de performer van Simply Red. Die werd op zijn zevende, in het kampioenenjaar 1967, door zijn vader meegenomen naar Old Trafford. Zijn liefde voor George Best viel niet meer te blussen en hij droeg in 2001 zijn wereldhit *Holding Back The Years* op aan de in levensgevaar – vanwege een door drank vernielde lever – verkerende Mancunian. Een boze Best beëindigde de vriendschap in 2003 toen hij Hucknall ten onrechte – karakteristiek voor drankverslaafden - verdacht van 'vreemdgaangedrag' met zijn tweede vrouw.

Ik ontdek een lijn van George (22-5-1946) naar Van Morisson (31-8-1945) als stads- en generatiegenoot. De zanger schreef in 1965 de klassieker Gloria, de voetballer zette in datzelfde jaar zijn fantasierijke handtekening onder zijn eerste landstitel. Er bestond ook spirituele verwantschap, zij het vanop afstand. De zingende 'Belfast Cowboy' bewierookte de voetballende 'Belfast Boy' op *Too Long in Exile* : 'Too long in exile, just like James Joyce baby, too long in exile, just like George Best baby.' Lezend over Ray Davies stel ik vast dat de frontman van The Kinks hem in 1966 uitnodigde tot een duet. Hij schreef de song 'Dedicated Follower of Fashion', over de neiging van Best tot modieuze nieuwlichterij. Coach Matt Busby stak er een stokje voor maar The Kinks scoorden er een wereldhit mee. Arsenalfan Davies supporterde stiekem voor de Red Devil. Ze bleven het betreuren dat hun muzikale samenwerking was gestrand. Gevraagd naar zijn band met The Beatles gaf de *oude* Best geheel in overeenstemming met zijn zichzelf zijn

sympathie voor John Lennon prijs: *I love the controversial one* .

Toen Best in 2000 zijn loopbaan overschouwde, wees hij naar de gedenkwaardige avond in het Estadio da Luz. Hij schatte de kwaliteit van dit optreden hoger in dan de Europacupfinale op Wembley tegen datzelfde Benfica. Hij synthetiseerde zichzelf in een televisie-interview: 'Na 9 maart 1966 veranderde alles. Mijn leven werd plots ingedeeld in en voor en na Lissabon.'

Met de creativiteit van *Sergeant's Peppers Lonely Hearts Club Band* van The Beatles begon hij er aan zijn *Magical Mystery Tour* . Hij bracht de *Mei'68-revolte* in het voetbal. Hij was de eerste speler die zijn haar liet groeien. Hij stookte onrust in de verstarde voetbaltent. Best dribbelde de verbeelding aan de macht. Herkend en aanbeden zoals The Beatles, wier populariteit hij evenaarde.

Best en The Beatles, een parallelle parabel in *rise and fall* .

Wanneer Best in de zomer van 1961 op Old Trafford aankwam, braken The Beatles door met *Love Me Do* . Best hoopte op de liefde van United. The Fab Four zongen *Please, Please Me* en Best kraakte harde noten. Hij leek de zoveelste geniale straatvoetballer die alleen maar trucjes opvoerde. Tot het vuur van *Twist & Shout* in hem waarde.

Op de melodie van *I Feel Fine* won de begenadigde Best in 1965 zijn eerste landstitel. Die zomer was de laatste normale van zijn leven. Tot dan was hij beroemd in Manchester, maar twaalf maanden later ging zijn naam de wereld rond.

George Best was het voetbalantwoord op de culturele revolutie van de sexy swinging sixties, die de Britse jeugd bevrijdde van de vermolmdde naoorlogse vormen en gedachten. Best, Beatles, Twiggy, Vietnam en Martin Luther King. De faam bleef niet uit. Hij werd een held van zijn tijd. De vrije jaren zestig, protestsongs, *love & peace & freedom*.

Een superster van negentien, die zich amuseerde met snooker, darts en meisjes. Best laafde zich aan *Another girl* van Lennon en McCartney en beweerde dat hij meer dan duizend vrouwen genot en glorie schonk.

De aanbiedingen overdonderden hem. Hij kreeg columns in nationale kranten. Hij opende een boetiek, waar vrouwen aanschoven om met hem op de foto te poseren. Hij maakte in televisiespots en magazines reclame voor chips, kauwgom, zeep, worstjes, schoenen, modieuze kleding, after shave, ondergoed. Best Boots en ... Cookstown Pork Saucages of varkensworst uit Cookstown! *George Best was everywhere*. Het fenomeen kwam in overdrive. Hij verzilverde zijn populariteit en kocht in de herfst van 1969 een peperdure, snobistische villa in een buitenwijk van Manchester. Honderden nieuwsgierigen drumden er samen. Hij vertelde laconiek: 'Als ik mijn huis durf te verlaten op zondag, geraak ik er niet meer in.' Hij noemde zijn stulpje 'Che Sera'. In vrije vertaling: 'What will be'. De psychotherapeutische auteur Gordon Burn had zijn antwoord snel klaar: 'Che Sera werd een eenzame plaats: het begin van het einde voor George. Het isolement sloeg toe, de sociale controle verdween.'

Matt Busby vertrok in 1970. The Beatles schreeuwden *Help!* George Best stortte zich in het nachtleven, gokte op paarden en dook casino's in. Hij raakte uitgekeken op Old Trafford en hield zich met de verkeerde lieden op. Hij gokte uit

verveling. *'I was lonely in my own way*. Ik was George Best, topvoetballer en superster, of ik dat nu leuk vond of niet. Het hing als een schaduw over me heen. Ik zag mezelf uiteindelijk als een buitenaards wezen. Busby suggereerde zonder het woord te gebruiken een psychiater. "Je hebt iemand nodig om mee te praten." Hij had gelijk maar ik vond niemand die mijn gecompliceerde leven begreep.'

Best verstrikte zich in een spiraal van wilde seksuele toestanden, ophefmakende rechtszaken en hardnekkig dronkenschap. Hij viel in een diep isolement. *Don't Let Me Down* dichtte Paul McCartney, maar alleen Denis Law bleef hem trouw. Best beleefde zijn éénmalige *Get Back* als hij in 1976 Noord-Ierland in De Kuip een verrassende 2-2 bezorgde tegen het Oranje van Johan Crujff. Intussen zongen The Beatles hun zwanenzang: *Let It Be*. Het visioen eindigde op *The End*. De heerlijke jonge god bevrijdde de Britse jeugd van haar remmingen maar eindigt zelf als een oud menselijk wrak. *Where do I go from here?* vroeg hij zich vertwijfeld af in één van zijn vele biografieën. Naar *A Hard Day's Night*, helaas.

Er valt een schaduw over zijn standbeeld voor Old Trafford.

PALMARES

Manchester United

Kampioenschap: 1965, 1967

Vice-kampioen: 1964, 1968

Europacup der Landskampioenen: 1968

Halve finale Europacup

Landskampioenen: 1966, 1969

Europees voetballer van het Jaar: 1968